

POHJOIS-SAVON LIITTO

Toimintasuunnitelma

talousarvio 2002 sekä

taloussuunnitelma 2003-2004

Pohjois-Savon liitto
Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2002 sekä
taloussuunnitelma 2003-2004

Kuopio 2001

ISSN 952-5188-33-7
ISSN 1238-5514

POHJOIS-SAVON LIITON TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO 2002 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA 2003-2004

Sisällysluettelo:

0. JOHDANTO	1
1. LIITON TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITEASETTELU	2
2. PÄÄTULOSALUEIDEN YHTEISET TEHTÄVÄT	3
Maakuntasuunnitelma	3
2.1 Aluekehitystehtävät	4
2.2 Alueidenkäyttö	6
2.3 Edunajaminen, yhteistoiminta, erillistehtävät ja -hankkeet	7
2.3.1 Edunajaminen	8
2.3.2 Yhteistoiminta	10
2.3.3 Erillistehtävät ja -hankkeet	12
3. HALLINTO- JA TUKIPALVELUT	14
Luottamushenkilöhallinto	14
Toimisto ja henkilökunta	15
4. TALOUS	16
Talousarvio 2002 sekä taloussuunnitelma 2003-2004	16
Talousarvion ja taloussuunnitelman perustelut	17
Jäsenkuntien vuoden 2002 maksuosuudet	
Pohjois-Savon kehittämisrahasto; kuntien maksuosuudet	
LIITTEET:	
Liite 1: Pohjois-Savon kehittämisen määrälliset tavoitteet	

O. JOHDANTO

Pohjois-Savon liitto toimii aluekehitysviranomaisena alueiden keittämislain perusteella. Liitto vastaa sekä kansallisten että EU:n aluepoliittisten ohjelmien kokoamisesta sekä niiden toteutuksen koordinoinnista ja seurannasta. Pohjois-Savon liitto päättää maakunnan kehittämisrahan myöntämisestä aluepoliittisille kehittämishankkeille.

Maankäyttö- ja rakennuslain perusteella liiton tehtävänä on maakunnan suunnittelu. Lain mukaan maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma. Maakuntasuunnitelma ohjaa maakuntakaavojen ja maakuntaohjelmien laatimista.

Liitto toimii maakunnan kehittämisen keskuksena, joka ajaa maakunnan, sen kuntien, väestön ja elinkeinoelämän etuja sekä palvelee niitä tuottamalla suunnitelmia ja selvityksiä. Liitto toimii myös maakunnan eri vaikuttajatahojen yhteistyöorganisaationa.

Maakuntavaltuuston hyväksymä toimintasuunnitelma on keskeinen liiton toiminnan johtamisväline. Siinä määritellään liiton toiminnan tavoitteet ja tehtävät. Toimintasuunnitelman rakenne on jokseenkin sama kuin kuluvana vuonna.

1. LIITON TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITEASETTELU

Pohjois-Savon liiton toiminta-ajatuksena on toimia maakunnan ja sen asukkaiden elinolosuhteiden ja hyvinvoinnin kaikinpuoliseksi kehittämiseksi.

Pohjois-Savon kehittämisen tavoitteena on vahvistaa maakunnan aluetaloutta ja parantaa työllisyyttä sekä monipuolistaa elinkeinorakennetta. Aluetalouden kasvua kiihdytetään yrityspolitiikalla, millä hidastetaan väestön muuttoa ja luodaan valmiuksia uusien työpaikkojen syntymiselle. Osaamiseen panostamalla luodaan samanaikaisesti edellytyksiä elinkeinojen monipuolistamiselle. **Pohjois-Savon kehittämisen määrälliset tavoitteet ovat liitteenä 1.**

Toiminta-ajatuksen mukaisesti liiton tärkein tehtävä on vahvistaa kaikinpuolisia elämisen edellytyksiä maakunnassa, että täällä asuville ja tänne muuttaville kyetään tarjoamaan työtä, toimeentuloa ja turvallisuutta. Maakuntaa kehitetään kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että Pohjois-Savon ja laajemmin Itä-suomen valtakunnallinen ja kansainvälinen asema voimistuu. Toimintavireyttä on kohotettava ja identiteettiä vahvistettava. Tämä edellyttää maakunnan sisällä yhtenäistä tavoitteiden asettelua ja määrätietoista työtä niiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on, että yhä suurempi osa asioista suunnitellaan ja tehdään laajana itäsuomalaisena yhteistyönä.

Näistä tavoitteista määräytyvät liiton toiminnan **päätulosalueet**, jotka ovat:

- Aluekehitystehtävät
- Alueidenkäyttö
- Edunajaminen, yhteistoiminta sekä erillistehtävät

Pohjois-Savon liiton vuoden 2002 toiminnan keskeisimpiä **painopisteitä** ovat seuraavat:

- Maakuntasuunnitelman hyväksyminen ja suunnitelman toteutumisen edistäminen.
- Kansallisen aluepolitiikan toteuttaminen.
- Tavoite 1 –ohjelman toteutus.
- Kuopion seudun maakuntakaavan tavoite-
raportin valmistuminen.
- Edunajaminen keskeisissä hankkeissa.
- Yhteydenpito ja vaikuttaminen Euroopan Unionissa.
- Itäsuomalainen yhteistyö.

2. PÄÄTULOSALUEIDEN YHTEISET TEHTÄVÄT

Vuoden 2000 alusta voimaan astuneen maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma. Ensimmäistä kertaa rakennuslain mukainen suunnittelujärjestelmä ja alueellisen kehittämisen mukainen suunnittelujärjestelmä on yhdistetty maakunnan suunnittelujärjestelmäksi.

Alueellisilla kehittämisohjelmilla tarkoitetaan aluekehittämislain mukaisia kansallisia ohjelmia ja Euroopan Unionin rakennerahasto-ohjelmia. Ne muodostavat lyhyemmän aikatahtaimen maakuntaohjelmaan.

Maakuntakaavalla tarkoitetaan maakunnan oikeusvaikutuksia omaava maankäytön suunnitelma, jonka vahvistaa ympäristöministeriö. Kaavassa on otettava huomioon valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet sekä maakunnan oloista johtuvat erityistarpeet.

Maakuntasuunnitelma 2020

Maakuntasuunnitelma on pitkän tähtäimen strateginen suunnitelma, jossa esitetään maakunnan tavoiteltu kehitys noin 20 vuoden päähän. Maakuntasuunnitelma luo pohjan sekä maakuntakaavoitukselle että alueellisille kehittämisohjelmille mm. maakuntaohjelmalle. Pohjois-Savon liitto koordinoi ja johtaa maakuntasuunnitelman laatimisprosessia.

Maakuntasuunnitelmassa käsitellään monipuolisesti yhteiskunnan eri alueita. Sen laatimisen tulee tapahtua prosessina, jossa mukana ovat liiton yhteistyötahot, sidosryhmät, järjestöt ja yhteisöt sekä kansalaiset.

Maakuntasuunnitelman varsinaisen suunnitelmaosuuden laatiminen käynnistyi v. 2001. Vuoden 2001 aikana liiton luottamuselimissä on käsitelty muistioita ja luonnoksia.

Toimenpiteet:

- Pyydetään lausunnot ja käydään neuvottelut.
- Saatetaan maakuntasuunnitelma maakuntahallituksen ja -valtuuston hyväksyttäväksi siten, että päätöksenteko on maakuntavaltuustossa keväällä 2002.
- Tiedotetaan maakuntasuunnitelman sisällöstä mm. liiton kotisivuilla sekä laajana jakeluna. Laaditaan jokaiseen kotiin jaettava lehti. Järjestetään maakuntasuunnitelmaan liittyvä studia Generalia -luentosarja yleisölle.
- Käynnistetään maakuntasuunnitelman seuranta.

2.1 Aluekehitystehtävät

Päätulosalueen vastuu: Henrik Rissanen

Päätulosalueen vaatima työpanos kokonaistyöpanoksesta: 29 %, arvio

PÄÄTULOSALUEEN TAVOITTEET:

- *Uudistetaan Pohjois-Savon tuotantorakennetta, parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä ja edistetään uusien työpaikkojen syntymistä.*
- *Toimitaan aktiivisesti aluekehityslain mukaisen aluekehitysvastuun toteuttamisessa.*

Kansallisen aluepolitiikan toteuttaminen 2002-

Vuonna 2002 laaditaan Pohjois-Savon aluekehitysohjelma, jossa lähteenä käytetään erilaisia suunnitelmia ja kehittämissuunnitelmia.

Kansallisen aluepolitiikan toteuttaminen nivelletään aluekehitysohjelman kautta valtioneuvoston nimeämien aluekehitysohjelmien toteutukseen, joka nivelletään erityisesti tavoite 1 –ohjelmaan. Samalla vahvistetaan seutuyhteistyötä.

Itäsuomalainen yhteistyö aluepolitiikan toteuttamisessa tapahtuu ensisijaisesti tavoite 1 –ohjelman puitteissa, mutta hankkeita rahoitetaan myös maakunnallisen kehittämissuunnitelman tuella.

Liitto varautuu tukemaan erityisesti niitä maa-seutualueita, jotka eivät kuulu aluekeskusohjelmien piiriin tai joille aluekeskusohjelmat eivät takaa riittäviä kehitysedellytyksiä.

Aluekehityslain tarkistus muuttaa jonkin verran kansallisen aluepolitiikan toteuttamista, mihin varaudutaan.

Pohjois-Savon liitto yhdessä TE-keskusten ja seutujen ja merkittävimpien kehittämishankkeiden kanssa jatkaa v. 2000 aloitettua seurantatietojen keräämistä ja aluetaloustilastusten laatimista kaksi kertaa vuodessa. Tämä edellyttää uuden sopimuksen tekemistä Tilas-

keskuksen liiketoiminnan kuukausikuvaajatietojen hankkimisesta.

Toimenpiteet:

- Kootaan Pohjois-Savon maakuntaohjelma vuoteen 2006, jossa lähteenä käytetään keväällä 2002 valmistuvaa maakuntasuunnitelmaa, olemassa olevia ohjelmia, klustereiden kehittämissuunnitelmia sekä aluehallinnon ja seutujen strategioita.
- Osallistutaan aluekeskusohjelmien toteutukseen.
- Edistetään seutuyhteistyötä aluekehityksessä osallistumalla Savonet- ja seuturyhmien toimintaan.
- Edistetään itäsuomalaista yhteistyötä osallistumalla itäsuomalaisten yhteishankkeiden rahoittamiseen.
- Liitto vaikuttaa osaltaan siihen, että maa-seudun kehittämiseen paikallisille omatoimiryhmille (POMO) saadaan kansallista rahoitusta vähintään kaksinkertaistettua ja vaikutetaan siihen, että Sisä-Savon POMOn (MANSIKKA) rahoitus MMM:stä kasvaa ja että Ylä-Savon paikallinen toimintaryhmä (VETURI) pääsee myös MMM:n rahoituksen piiriin.
- Liitto tekee yhdessä TE-keskuksen ja seutujen kanssa sopimuksen Tilastokeskuksen liiketoiminnan kuukausikuvaajatietojen jatkohankinnasta.
- Toteutetaan Kuopion seudun osaamiskeskusohjelmaa.

Tavoite 1 –ohjelman toteutus 2002-

Pohjois-Savon liiton toiminnan painopiste aluekehitystehtävissä on tavoite 1 –ohjelman toteutuksessa. Komission uudet asetukset ja ohjeet edellyttävät entistä tarkempaa seurantaa ja valvontaa tarkastuksineen. Voimavaroja on suunnattava tähän työhön. Pohjois-Savon liiton myöntämien avustusten markkamäärä on n. 2,5-kertaistunut edelliseen ohjelmakautteen verrattuna, mikä on lisännyt resurssipaineita valmisteluun, seurantaan ja tarkastukseen. Lisäksi maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristötehtävät ovat lisänneet työmäärää huomattavasti.

Toimenpiteet:

- Organisoidaan ja koordinoidaan maakunnan yhteistyöryhmän ja sen sihteeristön kokoukset sekä rahoittajaviranomaisten yhteiset hankevalmistelijapalaverit.
- Koordinoidaan, edistetään ja seurataan tavoite 1 –ohjelman toteutumista Pohjois-Savossa. Erityisesti kehitetään mittareita ja indikaattoreita ohjelman seurannan ja valvonnan parantamiseksi.
- Valmistellaan MYR:n hyväksyttäväksi v. 2003 maakunnan yhteistyöasiakirjat sekä v. 2002 yhteistyöasiakirjan tarkistukset.
- Tiedotetaan tavoite 1 –ohjelmasta ja sen tuloksista.
- Palkataan aluekehitystehtäviin toimistosihteerit tavoite 1 –ohjelman teknisellä tuella.

EU:n yhteisöaloitteiden ja erillishjelmien toteutus 2002-

Itä-Suomen liitot jättivät keväällä 2001 yhteisen hakemuksen innovatiivisten toimien ohjelmaan. Varaudutaan ohjelman toteuttamiseen.

EU:n erillishjelmat on osittain uudistettu, joten on syytä järjestää asiasta koulutusta maakunnallisille yhteistyötahoille.

Pohjois-Savon toimijoilla on mahdollisuus osallistua kaikkiin Interreg-ohjelmiin. Liitto selvittää mahdollisuudet osallistua näihin ohjelmiin ja tiedottaa niistä yhteistyötahoille.

Pohjois-Savossa toteutetaan tällä ohjelmakaudella ainoastaan yhtä Leader+ -ohjelmaa (Koillis-Savon kalakukko), jonka toteutuksessa liitto on osaltaan mukana.

Toimenpiteet:

- Osallistutaan Itä-Suomen yhteisten innovatiivisten toimien ohjelman toteuttamiseen, mikäli ohjelmaehdotus hyväksytään komissiossa.
- Järjestetään yhdessä Itä-Suomen toimiston kanssa yhteistyötahoille koulutustilaisuus EU:n erillishjelmista.
- Seurataan Interreg IIIA, Karjala-Interregin toteutusta ja informoidaan alueen toimijoita tilanteesta. Osallistutaan Intereg IIIB – Itämeren Interreg IIIB sekä Pohjoisen periferian – ohjelmien kansallisten neuvoa antavien työryhmien työskentelyyn ja tiedotetaan alueen toimijoille hakuajoista ja ohjelmien sisällöistä. Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan kaikkien Interreg –ohjelmatyyppeihin toteutukseen.
- Ollaan mukana Leader+ -ohjelman valtakunnallisessa seurantakomiteassa sekä aluehallinnon Leader –rahoitusryhmässä.

2.2 Alueidenkäyttö

Päätulosalueen vastuu: Paula Qvick

Päätulosalueen vaatima työpanos kokonaistyöpanoksesta: 13 %, arvio

PÄÄTULOSALUEEN TAVOITTEET:

- Alueidenkäytön suunnittelun tavoitteena on järjestää alueiden käyttö niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä.
- Maakuntakaavassa esitetään alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita.
- Vuoden 2002 toiminnallinen tavoite on Kuopion seudun maakuntakaavan tavoiteraportin valmistuminen vuoden loppuun mennessä.

Kuopion seudun maakuntakaava 2002

Kuopion seudun seutukaavan laadinnan käynnistämistä on tehty päätös v. 1999. Vuoden 2000 alusta voimaan tulleen uuden maankäyttö- ja rakennuslain johdosta Kuopion seudun kaava on kuitenkin päätetty tehdä maakuntakaavana. Vuoden 2002 osalta on vuorossa Kuopion seudun maakuntakaavan tavoitteiden kartoitus.

Toimenpiteet:

- Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tulkinta Kuopion seudun kaavoitukseen.
- MAASU:n maakunnallisten kehittämistavoitteiden tulkinta Kuopion seudun kaavoitukseen ja niiden yhteen sovittaminen edellisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa.
- Alustavat rakennevaihtoehdot ja alustavat mitoitusarvot eri maankäyttöluokille.
- Tavoitteelliset muutokset voimassa olevaan seutukaavaan ja lainvoimaisiin kuntakaavoihin.
- Esiselvityksen perusteella tehtävät kulttuuriympäristön täydennysinventoinnit.
- Muut täydentävät inventoinnit osallisten esitysten perusteella resurssien puitteissa.
- Tavoiteraportin laadinta ja käsittely kunta- ja viranomaisneuvotteluissa, raportin hyväksyminen liiton elimissä, painattaminen ja jakelu.
- OAS:n mahdollinen tarkastaminen

- Maakuntakaavan laatimisen edistymiseen liittyvä jatkuva tiedottaminen mm. internet-sivustojen ja paikallisten tiedotusvälineiden kautta.

Muut kaavoitukseen liittyvät tehtävät 2002-

Vuoden 2000 alussa voimaan tulleen maankäyttö- ja rakennuslain ja siihen liittyvän asetuksen mukaiset maakuntien liittojen tehtävät.

Toimenpiteet:

- Liiton suunnittelutilannetta selvittävän kaavoituskatsauksen laatiminen vuosittain ja siihen liittyvän seutukaavojen ja maakuntakaavojen voimassaoloa kuvaavan maakunnallisen kaavoitustilannekartan ajan tasalla pito.
- Kuntakaavoituksen vastaavan kaavoitustilannekartan yhteenveto maakuntatasolla seutu- ja maakuntakaavojen voimassaolotilanteen selvittämiseksi ja ajan tasalla pitämiseksi.
- Viranomaisneuvottelut kuntien kaavoitusprosessissa, valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä seutu- ja maakuntakaavojen ohjausvaikutuksen tulkinta kuntakaavoitukseen.
- Kunnittaiset kehittämiskeskustelut yhdessä PSYK:n kanssa.

- Maakunnan suunnittelun edellyttämästä alueiden käytön-, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seuraaminen ja edistäminen.
- Seutukaavan ja maakuntakaavan toteuttamisen edistäminen lausuntojen, neuvottelujen, aluekehityshankkeiden sekä muiden alueidenkäytön järjestämiseen liittyvien toimenpiteiden kautta.
- Maakuntakaavoituksen kehittäminen uuden lain tavoitteiden mukaisesti suunnitteluprosessin, sisällön ja esitystavan suhteen YM:n laatimien ohjeiden perusteella. YM:ssä edelleen jatkuvan kehittämistyön seuraaminen mm. VAT:n tulkintaohjeiden, maakuntasuunnittelun ohjeistuksen, ympäristöhallinnon tietojärjestelmien kehittelyn sekä maankäytön seuranta-järjestelmien osalta.
- Liikennejärjestelmäsuunnittelun, maa-aineselvityksen, kulttuurihistoriallisten inventointien, luontoseelvityksen täydennysinventoinnin ja vesihuoltojärjestelmien selvittelyn jatkaminen ja muiden mahdollisesti tarvittavien selvitysten tekeminen Kuopion seudulla maakuntakaavoitukseen liittyvinä taustaselvityksinä.
- Paikkatieto-ohjelmiston päivitys uuteen versioon ja kaavoituksen tietokantajärjestelmän rakentaminen.
- Ylä-Savon maakuntakaavan vahvistamiseen liittyvät mahdolliset neuvottelut, vastineet ja lausunnot sekä tiedottaminen.

2.3 Edunajaminen, yhteistoiminta, erillistehtävät ja -hankkeet

Päätulosalueen vastuu: Antti Mykkänen

Päätulosalueen vaatima työpanos kokonaistyöpanoksesta: 26 %, arvio

PÄÄTULOSALUEEN TAVOITTEET:

- *Edunajamisen tavoitteena on vaikuttaa maakunnan keskeisimpien hankkeiden ja näkemysten huomioon ottamiseen kansallisessa ja Euroopan Unionin päätöksenteossa.*
- *Yhteistoiminnan tavoitteena on tiivistää Itä-Suomen maakuntien keskinäistä yhteistyötä sekä maakunnan sisäistä, strategisia linjauksia tukevaa yhteistyötä.*
- *Erillisten projektien tavoitteena on edistää maakunnan määriteltyjen tavoitteiden ja painopisteiden toteutumista.*
- *Vuoden 2002 toiminnalliset tavoitteet ovat edunajamistoimet keskeisissä hankkeissa, vaikuttaminen Euroopan Unionissa sekä yhteistyön tiivistäminen Itä-Suomen maakuntien kesken sekä maakunnan sisällä.*

2.3.1 Edunajaminen

Yhteydenpito ja vaikuttaminen Euroopan Unionissa 2002-

Tavoitteena on vaikuttaa maakunnan keskeisimpien hankkeiden ja näkemysten huomioon ottamiseen Euroopan Unionin eri päätöksentekoelementtien työssä ja kehittämissä politiikkaa määrittäessä – erityisesti tulevasta rakennepolitiikasta. Yhteydenpitoa järjestetään yhteistyössä muiden Itä-Suomen liittojen kanssa.

Toimenpiteet:

- Pidetään yhteyttä maakunnan kannalta keskeisiin Euroopan Unionin komission pääosastoihin ja rakennerahastoihin sekä Euroopan parlamenttiin. Osallistutaan keskusteluun ja linjataan vuoden 2006 jälkeistä EU:n alue- ja rakennepolitiikkaa.
- Pidetään yhteyttä EU:n alueiden komiteaan ja muihin EU:n instituutioihin sekä vaikutetaan niiden kannanottoihin.
- Liitto ylläpitää yhteistyössä Etelä-Savon, Kainuun ja Pohjois-Karjalan kanssa Itä-Suomen toimistoa Brysselissä. Varmistetaan, että maakunnan eri organisaatioiden ja toimiston välillä on vilkas vuorovaikutus.

Osaamisen vahvistaminen 2002-

Osaamisen vahvistaminen on maakunnan kehittämisen kannalta ydinalueita. Osaaminen on tärkein tuotantotekijä menestystuotteiden kehittämisessä ja jatkuvassa uudistamisessa.

Korkeakoululaitos ja sen kehittäminen on edelleen valinkauhassa lähivuosina. Yliopiston perusvahvuusalojen säilyttäminen ja kehittäminen sekä uusien keihäänkärkien vahvistaminen on välttämätöntä yliopiston jatkuvuuden kannalta.

Ammattikorkeakoulutusta on kehitettävä maakunnan elinkeinoelämää vahvistavaksi ja tavoite 1 – ohjelman tavoitteita tukevaksi. Kokonaisuudessaan ammatillisen koulutuksen kehittäminen on avainasemassa elinkeinojen kehittämistyössä. Koulutus

on saatava vastaamaan nykyistä paremmin muuttuvan työelämän tarpeita. Koulutuksen ylläpitojärjestelmää on yksinkertaistettava.

Toimenpiteet:

- Liitto edesauttaa yliopiston ja ympäröivän maakunnan yhteyksien tiivistymistä (mm. maakunnassa olevien yliopiston toimintapisteiden tukeminen).
- Toteutetaan yhteistyöohjelmaa yliopistojen kanssa mm. maakuntasuunnitelman ja kehittämissuunnitelman pohjalta. Ohjelma sisältää yhteisprojekteja ja opinnäytetutkimusaiheita.
- Vaikutetaan siihen, että Pohjois-Savon kehittämisen kannalta tärkeät painopisteet otetaan huomioon yliopiston ja ammattikorkeakoulun koulutusohjelmia kehitettäessä sekä elinkeinoelämän ja koulutuksen vuorovaikutusta lisäämässä.
- Lisätään teknologian ja innovaatioiden siirtymistä maakunnan osaamiskeskittymistä yrityksiin.
- Kehitetään yhdessä kuntien ja ylläpitäjien kanssa ammatillisen koulutuksen ylläpitojärjestelmää ja työelämäyhteyksiä.

Yhteyksien parantaminen 2002-

Liikenneväyliin osoitettu rahoitus on supistunut vuosi vuodelta. Uusia suuria tiehankkeita saataneen käyntiin maassamme vain poikkeuksellisesti. Pääkaupunkiseudun väestömäärän ja liikenteen voimakas kasvu tulee muodostamaan uhkan tienpidon alueellisen tasa-arvon toteutumiselle. Pohjois-Savon tieyhteyksien kehittämisen kannalta onkin välttämätöntä, että alueen keskeisten hankkeiden taustalla olevat perusteet tulevat hankkeiden valtakunnallisessa priorisoinnissa riittävällä tavalla huomioiduiksi.

Tavoitteena on, että Pohjois-Savon moniongelmaisten pääteiden (VT5 ja VT17) jäljellä olevat parantamiskohteet voidaan rahoittaa kehittämissuunnitelman hankkeina valtion budjetin kautta, eikä tiepiirin perustienpidon varoin, kuten tähän saakka on osittain jouduttu menettelemään.

Rataverkon parantamis- ja sähköistystyöt ovat totuttuun tapaan kohdistuneet ensimmäiseksi Etelä- ja Länsi-Suomeen Itä-Suomen odotellessa vuoroaan viimeisenä. Pohjois-Savon kannalta keskeiset hankkeet ovat Savonradan parantaminen nopealle junaliikenteelle sekä alueen rataverkon sähköistyksen jatkaminen.

Vesiliikenteen puolella keskeisiä kysymyksiä ovat ympärivuotisen meritieyhteyden aikaan saaminen sekä alueen matkailua tukevien vesitiehankkeiden edistäminen.

Toimenpiteet:

- Erityisesti valtateiden 5 ja 17 parantamisen edistäminen ja perustienpidon rahoituksen turvaaminen. Elinkeinoelämän kannalta tärkeiden alemman tieverkon hankkeiden edistäminen.
- Edistetään kannanotoin kantatien 88 (Ouluntie) muutosta valtatieksi.
- Osallistutaan poikittaisten yhteyksien kehittämistä (erityisesti Sininen tie) ajavan Karjalan käytävä -projektin rahoitukseen ja toimintaan.
- Nopeat itäradat -projektin jatkaminen ja siinä Mikkeli-Kuopio-lisalmi -rataosan parantamisen ja lisalmi-Kajaani-Oulu -radan sähköistämisen edistäminen.
- Savonkanavan toteutuksen edistäminen.
- Osallistutaan Järvi-Suomen kanavat neuvottelukunnan työhön ympärivuotisen meritieyhteyden aikaansaamiseksi.
- Saimaan vesiliikenteen toimintaedellytysten turvaaminen.
- Kuopion lentoterminaalialueen kehittäminen matkailun ja muun elinkeinoelämän solmupisteinä.

Kuntatalous 2002-

Kuntatalouteen kohdistuu Pohjois-Savossa lähi-vuosina suuria paineita lähinnä verotulojen piene-
nemisestä sekä erikoissairaanhoidon kustannusten
kovasta kasvusta johtuen. Tätä taustaa vasten
liitolla on oltava ajankohtainen kunnallistalouteen
liittyvä perustietoaineisto ja valmiudet kunnallista-
loutta koskeviin pikaselvityksiin ja kannanottoihin
tavoitteena jäsenkuntien kuntataloudellisen ase-
man vahvistaminen.

Toimenpiteet:

- Vaikutetaan valtionosuusjärjestelmän kehittä-
misessä siihen suuntaan, että se turvaa pe-
ruspalvelujen rahoituksen taantuvilla alueillakin
kohtuullisella maksu- ja verorahoituksella sekä
että peruspalveluihin liittyvät uudis- ja peruspa-
rannushankkeiden valtionosuudet säilyvät.
- Edistetään sellaisten kuntien keskinäisten
yhteistyömuotojen aikaan saamista, jotka tuo-
vat kuntatalouden säästöjä.
- Vaikutetaan kannanotoin siihen, että mahdolli-
semman moni Pohjois-Savon kunta saa har-
kinnanvaraista rahoitusosuutta.
- Kootaan ja muokataan kuntatalouden perusai-
neistoa siten, että sitä voidaan hyödyntää
kuntatalouden edunajamisessa.
- Laaditaan yhteenvetoseelvitys Pohjois-Savon
kuntien tilinpäätöksistä sekä kuntatalouden
voimavarojen eroista.
- Toimitetaan kuntatalouden perustietoaineis-
tosta tilastopaketteja asiakkaiden toivomusten
mukaan.
- Järjestetään kuntatalouspäivä.

2.3.2 Yhteistoiminta

Kansainvälinen yhteistyö 2002-

Pohjois-Savon liiton tehtävänä on edistää kaikin tavoin maakunnan kansainvälistymistä. Euroopan Unionin jäsenmaiden alueisiin luodaan yhteyksiä ennen muuta asia- ja hankekohtaisesti. Erityishuomio kiinnitetään unionin itärajalla olevien alueiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Liitto edesauttaa Pohjois-Savon eri tahojen eurooppalaista verkottumista.

Toimenpiteet:

- Maakunnan kansainvälistä yhteistyötä tehdään kuntien ja maakunnan kehitykseen keskeisesti vaikuttavien tahojen kanssa.
- Itä-Suomen muiden maakuntien kanssa pidetään yllä yhteistyötä unionin itärajalla oleviin alueisiin. Lähtökohtana on unionin itälaajeneminen.
- Liitto osallistuu ja edistää virkailijavaihtoa maakunnan ja Euroopan Unionin eri alueilla olevien organisaatioiden välillä.
- Yhteisten projektien avulla tiivistetään yhteistyötä projektikohtaisesti Euroopan eri maakuntien kesken.
- Liitto toimii jäsenenä Euroopan alueiden liitossa (AER) ja vaikuttaa sen työskentelyyn.
- Liitto osallistuu Itä-Suomen ja Karjalan Tasavallan yhteistyöhön. Konkreettinen yhteistyömuoto on Interreg IIIA-ohjelma.
- Keski-Pohjola- ja Karjala-yhteistyö tehdään ennen muuta Sinisen tien yhdistyksen ja Väli-Suomen maakuntien kanssa.
- Edistetään Kuopion yliopiston kansainvälistymisohjelmaa.
- Liitto osallistuu Baltian maiden kanssa tehtävään yhteistyöhön.
- Liitto pitää yllä yhteistyösuhteita Euroopan Unionin tavoite 1 –alueiden ja muiden Pohjois-Savon kannalta keskeisten alueiden kanssa.

Maakuntien välinen yhteistyö 2002-

Suomeen on muodostunut maakuntien liittojen perustamana neljä suuraluetta. Pohjois-Savon liitto on muodostanut yhdessä Etelä-Savon, Etelä-Karjalan, Kainuun ja Pohjois-Karjalan kanssa Itä-Suomen neuvottelukunnan, jonka puitteissa tehdään tiivistä, maakuntarajat ylittävää yhteistyötä. Lisäksi Pohjois-Savon liitto on asia- ja hankekohtaisesti yhteistyössä eri maakuntien kanssa, mutta myös Etelä-Suomen kanssa erityisesti infrastruktuurihankkeissa.

Toimenpiteet:

- Itä-Suomen maakuntien (Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala, Etelä-Karjala) kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä perustetun Itä-Suomen neuvottelukunnan puitteissa. Erityisen tiivistä yhteistyötä tehdään tavoite 1 –alueen maakuntien kanssa; Itä-Suomen yhteistyön painoaloja ovat matkailu (The Lakeland), Itä-Suomen energiatoimisto, mekaanisen puunjalostuksen kehittäminen, informaatioteknologia-hankkeet ja erilliset infrastruktuurin kehittämiseen liittyvät edunvalvontahankkeet.
- Itä-Suomen hankeyhteistyötä tehdään ja aktivoidaan yhteisten klusteriryhmien kautta. Niitä ovat hyvinvointi-, informaatio-, elintarvike-, matkailu-, metsä-, metalli- ja kulttuuriklusterit. Pohjois-Savo vastaa hyvinvointi- ja informaatioklustereista.
- Kehitysaluemaakuntien kanssa jatketaan edunvalvontayhteistyötä.
- Asia- ja hankekohtaista yhteistyötä tehdään maan eri alueiden ja niitä edustavien organisaatioiden ja maakunnan liittojen kanssa.
- VT5:n vaikutuspiirissä olevien maakuntien kanssa toimitaan yhteistyössä alue- ja yhdyskuntarakenteen sekä elinkeinotoimintojen kehittämiseksi VT5-projektin linjausten pohjalta. Pidetään yllä VT5-projektin toimistoa.

Maakunnan sisäinen yhteistyö 2002-

Maakunnan sisäistä yhteistyötä tiivistetään. Avainasemassa ovat kunnat ja niiden organisaatiot, valtion aluehallintoviranomaiset, elinkeinoelämän organisaatiot, työmarkkinajärjestöt, yliopisto, ammattikorkeakoulu, oppilaitokset, vapaaehtoisjärjestöt ja kaikki maakunnan kehittämiseen keskeisesti vaikuttavat tahot. Maakunnan sisäisessä yhteistyössä keskitytään koko maakunnan kannalta keskeisten asioiden ja hankkeiden eteenpäin viemiseen sekä toimivan hankevalmistelujärjestelmän aikaansaamiseen.

Toimenpiteet:

- Kehittämiseen keskeisesti vaikuttavat tahot ja organisaatiot kytketään ideointi- ja valmisteluprosesseihin. Maakuntatason yhteistyöorganisaationa toimii maakunnan yhteistyöryhmä tavoite 1 –ohjelman osalta.
- Edunvalvonnassa pidetään tiiviitä yhteyksiä kaikkiin päättäjiin, erityisesti maakunnan kansanedustajiin, valtioneuvoston jäseniin ja keskeisiin virkamiehiin sekä europarlamentaarikoihin.
- Liiton ja kuntien suoria yhteyksiä kehitetään edelleen ja tiivistetään seutukuntien keskinäistä yhteistyötä. Pohjois-Savon liitto osallistuu yhdessä muiden elinkeinojen kehittämisorganisaatioiden kanssa Savonet-yhteistyöhön. Sitä kehitetään ja syvennetään.
- Yhteen sovitetaan alueellisia projekteja maakunnan puitteissa ja välitetään tietoja ja kokemuksia projektista toiseen.
- Kehitetään yhteistyötä maakunnan asuntoasioissa ja edistetään asuntojen korjaustoimintaa.
- Edistetään kuntien välistä yhteistyötä.

Klustereiden kehittäminen 2002-

Pohjois-Savon liitossa toimii seitsemän klusteriryhmää: elintarvike, informaatioteknologia, hyvinvointi, kulttuuri, matkailu, metalli, metsä ja puu sekä seuturyhmä.

Toimenpiteet:

- Kehitetään klustereita laadittujen tai laadittavien toimintaohjelmien mukaisesti.
- Informaatioteknologia- ja hyvinvointiklustereilla johdetaan ja kehitetään Itä-Suomi –tason klusteriyhteistyötä yhteisten suuntaviivojen mukaisesti.

Tietopalvelu 2002-

Pohjois-Savon liiton tietopalvelun tarkoituksena on eri lähteistä saatavan tietoaineiston hankkiminen, muokkaaminen ja välittäminen eri käyttäjäryhmille.

Toimenpiteet:

- Kootaan maakuntaa ja kuntia koskevia tilastoaineistoa tilastopaketeiksi, esittelyaineistoiksi ym.
- Laaditaan Pohjois-Savo maakuntana esittelevä haitariesite.
- Laaditaan tilastoaineistoista teemakarttoja.
- Kehitetään liiton kotisivujen tilasto-osaa.
- Kehitetään sähköinen toimipaikkarekisteri.
- Vastataan tietopalvelupyyntöihin ja kyselyihin.

Tiedotustoiminta 2002-

Sisäistä ja ulkoista tiedotustoimintaa tehostetaan ja jätkevöitetään. Tiedotustoiminnassa pääpainopiste on tavoite 1 –ohjelman toteuttamiseen liittyvän tietouden ja maakunnan kehittämismahdollisuuksiensa esiin nostamisessa sekä maakunnan identiteetin vahvistamisessa.

Toimenpiteet:

- Sisäinen, jäsenkuntiin suuntautuva tiedotus hoidetaan suurin yhteydenotoin, informaatiotilaisuuksin, tietoverkon avulla ja kirjeitse.
- Ulkoisen tiedotuksen tehostamiseksi ollaan tiiviissä yhteyksissä tiedotusvälineisiin.
- Julkaistaan lähinnä sidosryhmille suunnattua 2-3 kertaa vuodessa ilmestyvää Savo Sinuksi –lehteä.

Pohjois-Savon kehittämisrahasto 2002-

Pohjois-Savon kehittämisrahaston tavoitteena on maakunnan kehittämisen kannalta merkittävien hankkeiden toteuttaminen sekä yhteistyön lisääminen kehittämistoimenpiteissä verkostoitumalla ja kansainvälistymällä. Erityisinä painopisteinä ovat yritystoiminnan edistämiseen ja osaamisen tason kohottamiseen liittyvät innovatiiviset kehittämissankkeet. Rahaston vuosittainen peruspääoma on hieman yli 3 milj.m / 504 563 euroa, joka kerätään kaikilta Pohjois-Savon kunnilta rahaston säännöissä sovittujen maksuusuuksien mukaisesti.

Rahaston rahoitusta suunnataan sellaisiin maakunnallisesti merkittäviin hankkeisiin, johon tavoite 1 –ohjelman rahoitusta ei voida käyttää. Tällaisia ovat mm. Itä-Suomen Bryssel-toimiston ylläpitämi-

nen, Kuopion yliopiston yrittäjyyden ja johtamisen professuurin rahoittaminen, merkittävien kansainvälisten seminaarien ja tapahtumien rahoittaminen sekä maakunnan imagoon liittyvät kampanjat. Rahaston rahoitusta voidaan valikoidusti käyttää myös kunnallisena osarahoituksena tavoite 1 –ohjelmassa siinä tapauksessa, että kunnallisen rahoituksen järjestyminen on vaikeaa normaalilla tavalla. Tämä tulee kysymykseen pääasiassa maakunnallisissa ja ylimaakunnallisissa hankkeissa.

Toimenpiteet:

- Liitto huolehtii Pohjois-Savon kehittämisrahaston päätösten valmistelusta em. tavoitteiden ja painotusten mukaisesti sekä hankeseurannasta ja vaikutusten arvioinnista.
- Hankevalmistelusta vastaa Pohjois-Savon liiton aluekehitysryhmä ja maakuntahallitus tekee rahoituspäätökset maakuntajohtajan esityksestä.

2.3.3 Erillistehtävät ja -hankkeet

Investointien edistäminen 2002-

Edistetään yritysten sijoittumista Pohjois-Savon maamme rajojen ulkopuolelta sekä täällä olevien yritysten kansainvälistymistä.

Toimenpiteet.

- Jatketaan Pohjois-Savoon ja Itä-Suomeen suuntautuvien investointien lisäämiseen tärkeitä kampanjointia. Käynnissä oleva kampanja kohdistuu ensisijaisesti Itä-Suomen keskuskaupunkeihin. Harkinnan mukaan laajennetaan yhteistyötä nimettäviin Itä-Suomen aluekeskuksiin.
- Muodostetaan pk-yritysten vientiverkostoja.
- Edistetään yritysten osallistumista Europartnerit- ja Interprice-tapahtumiin.
- Markkinoidaan yrityksille EU:n eri erityisohjelmien, yhteisöaloitteiden sekä Euroopan Investointipankin rahoitusmahdollisuuksia.
- Osallistutaan projekteihin, joilla välitetään EU:n julkisten hankintojen tarjouspyyntöjä ja jälkilmoituksia yrityksille.

Työllisyyden kohentaminen 2002-

Seurataan työllisyyden kehitystä sekä työttömyyttä että mahdollista työvoimapulaa eri aloilla. Pyritään nostamaan työhönsallistuvuusastetta.

Toimenpiteet:

- Vaikutetaan osaltaan työllisyyden paranemiseen ja työttömyyden vähentämiseen erityisesti tavoite 1 –ohjelman kautta.
- Selvitetään eri alojen työvoimakapeikkoja.

Maakunnan identiteetin ja imagon vahvistaminen 2002-

Pohjois-Savon identiteetin ja imagon vahvistaminen liittyy läheisesti maakunnan yleisten kehitysedellytysten parantamiseen. Sillä on yhteys maakunnan sisäiseen kehittämiseen ja ulkoiseen kuvaan.

Toimenpiteet:

- Laaditaan maakunnan identiteetin ja imagon vahvistamiseen liittyvä viestintäsuunnitelma ja toteutetaan sitä.
- Osallistutaan maakuntapäivätilaisuuden järjestämiseen.

Pohjois-Savon valtuuskunta 2002-

Maakuntahallituksen keväällä 2000 perustaman Pohjois-Savon valtuuskunnan toiminta-ajatuksena on yhteydenpito pääasiassa pääkaupunkiseudulla toimiviin talous-, yhteiskunta-, tiede- ja kulttuurielämän vaikuttajiin, jotka ovat kiinnostuneita Pohjois-Savon maakunnan kehittämisestä ja jotka asiantuntemuksellaan pyrkivät tukemaan maakunnan kehittämiseen tähtäviä suunnitelmia ja toimintaa.

Toimenpiteet:

- Valtuuskunta kokoontuu toimintavuoden aikana kerran. Tarvittaessa voidaan järjestää kuitenkin myös toinen kokous.

- Valtuuskunnan jäsenistä kootut taustaryhmät ja valtuuskunnan työvaliokunta kokoontuvat tarpeen mukaan ja tekevät kehittämis ehdotuksia.

Projektit 2002-

Liitto toteuttaa projektin "Pohjois-Savon asuntovauraman hyväksikäytön edistäminen" ja käynnistää puurakentamista edistävän hankkeen.

Vuoden 2002 puolelle jatkuvat seuraavat hankkeet:

- Ammatillisen koulutuksen ylläpitöselvitys
- Itä-Suomen EU-toimiston ylläpito
- Viitostien kehittämistoimiston ylläpito
- Itä-Suomen energiatoimiston ylläpito

Lisäksi liitto käynnistää eri aloitteiden pohjalta uusia maakunnan kehittämiseen tähtäviä projekteja erillisillä päätöksillä.

3. HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Tehtäväalueen vastuu: -

Tehtäväalueen vaatima työpanos kokonaistyöpanoksesta: 23 %, arvio

TEHTÄVÄALUEEN TAVOITTEET:

- Tehtäväalueen keskeisenä tavoitteena on huolehtia hallintoon, talouteen ja tukipalveluihin liittyvistä tehtävistä ja varmistaa, että päätulosalueet (aluekehitystehtävät, alueidenkäyttö ja edunajaminen) pystyvät mahdollisimman hyvin toteuttamaan maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet.
- Hallinto- ja tukipalvelujen vuoden 2002 toiminnalliset tavoitteet ovat jäljempänä mainitut tehtävät luottamushenkilöhallinnon sekä toimiston osalta.

Luottamushenkilöhallinto 2002-

Maakuntien liittojen ylimpien päättävien elinten poliittinen edustavuus on tullut aikaisempaa tärkeämmäksi niiden toimialan kehityksen myötä. Kansalaisille suoraan palveluja tuottaviin kuntayhtymiin verrattuna maakuntien liittojen aluekehitys- ja kaa-voitustehtävät edellyttävät huomattavasti voimakkaampaa erilaisten yhteiskuntapoliittisten näkemysten esiin pääsemistä päätöksenteossa. Myös eurooppalainen kehitys lisää tarvetta poliittisen edustavuuden turvaamiseen.

Tämä johti siihen, että:

- maakuntavaltuuston jäsenet ovat kunnanvaltuutettuja,
- maakuntavaltuuston ryhmien ääniosuudet vastaavat suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ääniosuuksia koko maakunnassa,
- joka kunnasta on vähintään yksi edustaja maakuntavaltuustossa,
- kokoonpano täyttää tasa-arvolain vaatimukset.

Kunnallisvaalikausi päättyi v. 2000 ja uusi maakuntavaltuusto valittiin ensimmäisen kerran uuden kuntalain 86 a §:n mukaisesti toimikaudeksi 2001-2004 alkuvuodesta 2001.

Uusi maakuntavaltuusto valitsi maakuntahallituksen, tarkastuslautakunnan, vaalilautakunnan ja tilintarkastajan toimikaudeksi 2001-2004.

Maakuntahallitus vuorostaan valitsi mm. toimikunnat, työryhmät, työjaoston, maakunnan yhteistyöryhmän (kunta)jäsenet ja puheenjohtajan.

Toimenpiteet:

- **Maakuntavaltuusto** ylimpänä päättävänä elimenä kokoontuu toimintavuoden aikana kaksi kertaa.
- Toinen toimintavuoden kokouksista varaudutaan pitämään kaksipäiväisenä tai seminaarityyppisenä.
- Maakuntavaltuuston roolia pyritään kaikissa yhteyksissä korostamaan.
- Maakuntavaltuuston jäseniä kutsutaan kunnissa tapahtuviin liiton järjestämiin tilaisuuksiin. Valmisteilla olevista, laajoista ja tärkeistä hankkeista tiedotetaan maakuntavaltuuston jäsenille riittävän ajoissa etukäteen sekä valmistelun alaisista suurista kysymyksistä informoidaan valtuutettuja maakuntavaltuuston kokouksissa tuomalla asioita "alustavaan käsittelyyn".
- Maakuntavaltuuston jäsenten osaamista pyritään hyödyntämään esim. työryhmissä.
- **Maakuntahallitus** (11 jäsentä) toimeenpano- ja hallintoelimenä kokoontuu toimintavuoden aikana 11-12 kertaa.
- **Maakuntahallituksen työjaoston** rooli säilyy entisellään. Työjaosto kokoontuu harvoin. Asiat pyritään käsittelemään maakuntahallituksen kokouksissa. Työjaoston tehtävänä on käsitellä mahdollisesti kiireellisenä esille tulevia asioita sekä käydä tarvittaessa paikallisneuvottelut työntekijäjärjestöjen edustajien kanssa virka- ja työehtosopimusten soveltamisesta.

- **Tarkastuslautakunta** työskentelee laatimansa työsuunnitelman mukaisesti.
- **Toimikunnat ja työryhmät** asioita valmistelevine eliminä kokoontuvat niiden käsiteltäväksi tulevien asioiden vaatimalla tiheydellä. Tasa-arvolain henki otetaan huomioon työryhmiä mahdollisesti täydennettäessä ja uusia nimettäessä.

Toimisto ja henkilökunta

Henkilöstön määrä on 24 vakinaista ja neljä määräaikaista. Vakituksista kaksi työntekijää on osa-aikaisessa työsuhteessa. Lisäksi rajatuissa ja määräaikaississa hankkeissa käytetään työhuippuja tasaamaan tarpeen vaatiessa projektihenkilöstöä ja muuta tilapäistyövoimaa. Työllistämistukea käytetään myöhemmin laadittavan käyttösuunnitelman rajoissa.

Vuoden 2002 toiminnan suunnittelu perustuu siihen, että henkilöstön määrää lisätään kahdella. Avoimeksi tulevat virat ja työsuhteet täytetään.

Toimenpiteet:

- Talousarviossa varaudutaan määräaikaisen taloussihteerin palkkaamiseen taloushallinnon tehtäviin ja toimistosihteerin palkkaamiseen aluekehitystehtäviin (toimistosihteerin teknisellä tuella).
- Varaudutaan henkilöstön osa-aikaeläkkeelle jääntiin. Osa-aikaeläkkeelle jääntiin suhtaudutaan myönteisesti, mutta kukin uusi tilanne harkitaan tapauskohtaisesti.
- Työllistämistuella varaudutaan palkkaamaan määrääjäksi yksi työntekijä.
- Avoimeksi tulevat virat ja työsuhteet täytetään.
- Laaditaan työohjelma toimintasuunnitelman pohjalta, jossa jokaisella toimintasuunnitelmasta johdetulla tehtävällä on nimetty vastuuhenkilönsä sekä arvioitu työpanos.
- Laaditaan henkilöstötilinpäätös.
- Jatketaan työkykyä ylläpitävää toimintaa ja lisätään siihen voimavaroja.
- Laaditaan koulutusohjelma, jonka pohjalta henkilöstön koulutus tapahtuu koulutuksen painopisteen ollessa kieli-, atk- ja täydennyskoulutuksessa.

- Laaditaan toimintakertomus edelliseltä vuodelta sekä taloussuunnitelma seuraavalle vuodelle.
- Toteutetaan kuntakierros keväällä taloussuunnitelman laatimiseksi.
- Varmistetaan euron käyttöönoton sujuvuus.
- Talousarviossa varaudutaan lisätilan hankintaan Senaatilta (ent. Valtion kiinteistölaitos).

4. TALOUS

Tehtäväalueen vastuu: Juhani Väätäinen

TEHVÄVÄALUEEN TAVOITTEET:

- *Tavoitteena on, että liiton tulorahoitus ja maksuvalmius takaavat liiton selviytymisen maksuvelvoitteistaan.*
- *Toimeksiantotaloutena liitto ei tavoittele pitkällä aikavälillä ylijäämää, mutta ei voi toimia myöskään pitkään alijäämällä. Toiminnan jatkumisen edellytyksenä on tulojen ja menojen tasapaino.*
- *Tavoitteena on säilyttää liiton asema kustannustehokkaana liittona.*

Talousarvio 2002 sekä taloussuunnitelma 2003 - 2004

Vuoden 2002 talousarvion loppusumma on 18.718.000 mk/ 3.148.141 euroa. Talousarvio jakaantuu seuraavasti:

Talousarvio 2002

	mk	euroa	Muutos %
1. Varsinainen toiminta	12.822.000	2.156.505	17,3
2. Projektit	2.500.000	420.000	25,0
3. Kehittämissrahasto	3.396.000	571.166	4,4
YHTEENSÄ	18.718.000	3.148.141	15,7

Varsinaisen toiminnan kasvu on 17,3 % verrattuna edellisen vuoden talousarvioon (1.892.000 mk/ 318.211 euroa).

Teknisen tuen osuus kasvusta on 1.020.000 mk/ 171.551 euroa.

Varsinaisen toiminnan menojen kasvu johtuu pääasiassa Kuopion seudun maakuntakaavan edellyttämien perusselvitysten laatimistarpeesta, kahden uuden työntekijän rekrytoinnista sekä lisätilojen hankkimisesta.

Kuntien maksuosuuksien kasvu on 5,7 % eli 517.000 mk / 86.953 euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Kasvusta 0,7 % johtuu Kangaslammin kunnan siirtymisestä Pohjois-Savon maakuntaan. Kuntien maksuosuudet ovat liitteenä.

Alueiden kehittämisestä annetun lain mukaisiin aluekehitystehtäviin ja maakuntakaavoitukseen kunnat saavat valtionosuuden suoraan.

Maakuntavaltuuston sitova taso on jäsenkuntien maksuosuudet 9.628.000 mk/ 1.619.313 euroa. Maakuntahallituksen sitova taso on pääluokkien netto (toimintakate).

Talousarvion hyväksymisen jälkeen maakuntahallitus vahvistaa talousarvion yksityiskohtaisen käytösuunnitelman määrärahaerusteluineen.

Toiminnalliset tavoitteet on esitetty kehittämissuuntaa ohjaavina tavoitteina, koska Pohjois-Savon liiton tehtävien luonteesta johtuen tavoitteiden ilmaiseminen sitovina mitattavina tunnuslukuihin on vaikeaa. Kehittämissuuntaa ohjaavat tavoitteet päätulosalueittain ovat toimintasuunnitelmasa. Maakunnan kehittämisen määrälliset tavoitteet ovat **liitteenä 1.**

Kunkin päätulosalueen avaintehtävän jälkeen on lueteltu toimenpiteet/tehtävät, joiden toteutumista toimintavuoden aikana seurataan.

Kuntien maksuosuuksien kasvun perustelut v. 2002

Kuntien maksuosuuksien kasvu edelliseen vuoteen verrattuna on 5,7% (517.000 mk/ 86.953 euroa). Suunnitelmavuosien kasvu 2003-2004 on 5%.

Kuntien maksuosuuksien kasvu selittyy seuraavasti:

	mk	euroa
• Luottamushenkilöhallinto	+ 56.000/	9.418
• Henkilöstökulut	+256.000/	43.056
• Palvelujen ostot	+390.000/	65.593
• Aineet, tarvikkeet ym	+ 68.000/	11.436
• Vuokrat	+102.000/	17.155

Talousarvion ja taloussuunnitelman perustelut

KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousosa ilmentää Pohjois-Savon liiton toiminnan kustannusrakenteen kokonaisuudessaan pääluokittain. Toiminnalliset tavoitteet on esitetty päätulosalueittain toimintasuunnitelmaosassa.

Toimintatulot

Toimintatulot koostuvat kuntien maksuosuuksista (myyntitulot) sekä julkaisujen ja karttojen myyntituloista, kokoustilojen vuokratuloista, projektien palvelumaksuista sekä muista tuloista, joihin kirjaan henkilöstökorvaukset, tekninen tuki sekä työllistämistuki. Teknisen tuen määrä on 2.400.000 mk/ 403.650 euroa, missä on kasvua 73,9 % edelliseen talousarvioon verrattuna.

Toimintamenot

Henkilöstömenot käsittävät palkat sekä niiden sivukulut.

Palkkoihin sisältyy varaus työllistämistuella palkatun työttömän palkkaamiseen.

Projektit

Projektit eivät ole jäsenkuntien maksuosuuksista toimintaa, vaan menot katetaan projektien tuloilla. Toimintakate on 0 mk. Projektitoimintaan varataan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa 2.500.000 mk vuosittain, josta eri päätöksin erotetaan syntyville projekteille niiden taloussuunnitelman mukaiset määrärahat.

Pohjois-Savon kehittämisrahasto

Kehittämisrahasto toimii omien sääntöjensä mukaisesti, eikä rahaston maksuosuudet sisälly kuntien maksuosuuksiin, joilla katetaan liiton varsinaista toimintaa. Kuntien maksuosuudet kehittämisrahastoon ovat liitteenä.

Rahaston peruspääoma oli 3 milj.mk/ 504.563 euroa, jota on korotettu vuosittain elinkustanusindeksin mukaisesti. Vuonna 2002 kasvu on 2,6%.

Taloussuunnitelmajaksolla rahaston pääoman arvioidaan kasvavan noin 2% vuosittain.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma osoittaa kuinka tulorahoitus riittää toimintamenoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin.

Tässä osassa esitetään lisäksi kokonaistalouden keskeiset erät – menot ja tulot.

Tuloslaskelmassa saadaan myös tunnusluvut:

- käyttökate
- vuosikate
- tilikauden tulos
- tilikauden yli- ja alijäämä

Vuosikate on talousarviovuonna negatiivinen, samoin kuin seuraavinakin vuosina.

Tilikauden tulos pysyy vuosikatteen mukaisena, koska poistoja ei tehdä.

Suunnitelmakaudella tilikauden tulosta tasataan vuosittain vuokrantasausrahaston avulla. V. 2002 rahaston pääomaa käytetään 250.000 mk/ 42.047 euroa.

Talousarviovuonna 2002 tilikauden tulos on rahastosiirtojen jälkeen alijäämäinen -290.000 mk/ 48.776 euroa, joka tasapainotetaan aikaisempien vuosien ylijäämillä.